

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Werkprogramma 2017

Versie 1.0

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
1	De koers voor 2017	4
2	Het toezicht in 2017	6
	Flexibele programmering	6
	Toezichtdomein	7
	Nationale Veiligheid	8
	Politie	13
	Migratie	17
	Sanctietoepassing	21
	Jeugd	26
	Caribisch Nederland	30
3	Interne organisatie	32
	Werkwijze	32
	Formatie	34
	Budget	34

Voorwoord

Veiligheid en justitie is een maatschappelijk en politiek uiterst gevoelig domein. Dat vraagt om alertheid van de organisaties die onder het ministerie van Veiligheid en Justitie vallen, zo schreef ik vorig jaar in ons werkprogramma.

Eén van de momenten waar bij uitstek een beroep wordt gedaan op de alertheid van mijn Inspectie is bij incidenten. Na een incident komt vaak al snel de vraag op wat er precies is gebeurd. Incidentonderzoek door de Inspectie VenJ heeft dan ook veel maatschappelijke waarde. Bovendien is mijn ervaring dat incidentonderzoek veel effect heeft op het lerend vermogen en nuttige informatie geeft over het systeem.

Aan de andere kant brengt incidentonderzoek ook een dilemma met zich mee. Incidentonderzoek betekent dat we ander gepland onderzoek moeten uitstellen. Toch verwacht de samenleving van een toezichthouder dat hij de risico's in het toezichtveld onderzoekt als dat nodig is, ook wanneer deze geen of weinig aandacht krijgen vanuit de politiek of maatschappij.

Dat vraagt om scherpe keuzes.

De onderzoeken in dit werkprogramma voor 2017 vormen een mix van actuele prioriteiten en van risico's die de Inspectie signaleert. Bij incidenten en actuele onderwerpen bepaalt de Inspectie opnieuw de prioriteit van de onderzoeken in dit werkprogramma. Daarbij staat voorop waar de Inspectie het grootste effect kan bereiken.

J.G. Bos
Hoofd Inspectie Veiligheid en Justitie

1

De koers voor 2017

Afbeelding 1.

De organisaties in het domein van Veiligheid en Justitie zorgen voor de rechtstaat in Nederland. Zodat mensen in vrijheid kunnen samenleven, ongeacht hun levensstijl of opvattingen. De overheid is verantwoordelijk voor de rechtsbescherming en handhaaft de openbare orde en veiligheid. Waar nodig grijpt de overheid daarbij diep in in het leven van burgers.

Belang van toezicht

Waar de overheid ingrijpende beslissingen neemt, is het belang van toezicht extra groot. In het domein van veiligheid en justitie houdt de Inspectie Veiligheid en Justitie (VenJ) toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering met het oog op het maatschappelijk beoogd effect. De Inspectie geeft informatie over de uitvoering, geeft aan of inspanningen het beoogde effect hebben en laat zien waar dat niet het geval is en waarom. Daarmee zet de Inspectie de organisaties aan tot verbetering en zorgt ze dat politiek en bestuur de richting of uitvoering bij kunnen stellen. Toezicht speelt zo een nuttige en noodzakelijke feedbackrol in de cyclus van beleid, uitvoering en toezicht.

Ontwikkelingen in toezicht

Gegroeid en uitgebreid

De Inspectie VenJ bestaat op 1 januari 2017 vijf jaar. Gedurende die korte periode is het toezichtveld in de breedte gegroeid en is het toezicht uitgebreid naar het hele VenJ domein.

Verschillende ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben invloed op hoe de rijksinspecties toezicht houden. Zoals de toenemende vraag om transparantie. Dit sluit goed aan op hoe de Inspectie nu al werkt. Maar denk ook aan specifieke ontwikkelingen in toezicht als het pleidooi van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid voor het versterken van de reflectieve en signalerende functie van toezicht. Of de 'Aanwijzingen inzake rijksinspecties' waarin de minister-president onder meer regels heeft vastgelegd om de eigen ruimte van een rijksinspectie te garanderen. Als onderdeel van het ministerie van VenJ heeft de Inspectie bovendien te maken met het programma 'VenJ Verandert' dat onder andere een betere balans tussen beleid, uitvoering en toezicht tot doel heeft.

De Inspectie zet steeds meer in op risicogerichte inspecties, incidentonderzoek en de invulling van de reflectieve functie van toezicht.

De afgelopen periode is de Inspectie gestart met het versterken van de reflectieve functie van het toezicht. Dat is onder andere terug te zien in het Politieonderwijsverslag 2016. De Inspectie heeft ook een belangrijke rol bij onderzoek naar incidenten. Waar dat aan de orde is, gebruikt de Inspectie de uitkomsten van incidentonderzoek om uitspraken te doen over het systeem of uitspraken die voor het hele werkveld waardevol zijn. Daarnaast levert incidentonderzoek informatie over risico's in het veld. Die informatie biedt onder meer input voor het risicogerichte toezicht van de Inspectie. De Inspectie doet op die risico's nader verdiepend onderzoek.

Meerjarenprogramma

De ontwikkelingen en de daarmee samenhangende verwachtingen over toezicht benadrukken de noodzaak om te blijven professionaliseren als toezichthouder. Om op de toekomst voorbereid te zijn en te blijven, bepaalt de Inspectie momenteel haar koers voor de komende vier jaar. De Inspectie gaat na waar ze nu staat en wat verder nodig is om ook de komende vier jaar haar rol goed in te kunnen vullen. De Inspectie neemt de resultaten hiervan op in een meerjarenprogramma.

2

Het toezicht in 2017

Afbeelding 2. Foto: Richard van Elferen

Flexibele programmering

In dit werkprogramma geeft de Inspectie Veiligheid en Justitie (VenJ) aan wat zij van plan is om in 2017 te doen. De ervaring leert dat gedurende het jaar incidenten en actuele onderwerpen opkomen die vragen om onderzoek door de Inspectie. De Inspectie bepaalt in zo'n situatie de prioriteit van de

onderzoeken uit haar werkprogramma opnieuw. En zal waar nodig één of meer geplande onderzoeken temporiseren of uitstellen. De Inspectie legt hierover verantwoording af in haar jaarbericht.

Toezichtdomein

Het toezichtveld van de Inspectie omvat in principe het hele domein van veiligheid en justitie. De Inspectie groepeerde het domein in dit werkprogramma om praktische redenen in zes toezichtgebieden. In de praktijk blijken onderzoeken echter steeds vaker onder meer dan één toezichtgebied te vallen. Dit is in 2017 bijvoorbeeld zichtbaar in de onderzoeken naar de opvolging van signalen uit de Identificatiestraten in de asielprocedure en naar maatregelen naar aanleiding van de aanbevelingen van de onderzoekscommissie strafrechtelijke beslissingen Openbaar Ministerie (commissie Hoekstra). Steeds vaker zijn niet individuele organisaties maar ketens en/of netwerken verantwoordelijk voor de prestaties. Een organisatie kan daarbij in meerdere ketens en domeinen zitten.

Het werkterrein van de Inspectie Veiligheid en Justitie bestaat uit zes toezichtgebieden:

- Nationale veiligheid
- Politie
- Migratie
- Sanctietoepassing
- Jeugd
- Caribisch Nederland

Nationale Veiligheid

Afbeelding 3. Foto: Richard van Elferen

De overheid zet zich in om Nederland te beschermen tegen dreigingen die de maatschappij kunnen ontwrichten. Het kan daarbij gaan om 'klassieke' fysieke dreigingen zoals branden en natuurgeweld. Maar de dreiging kan ook een digitaal of sociaal karakter hebben, denk bijvoorbeeld aan terrorisme, uitval van ICT en cybercrime.

Bij de bescherming tegen dreigingen en de aanpak van rampen en crises zijn verschillende overheidsorganisaties betrokken. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio's (waar de brandweer een onderdeel van is), de provincies en rijksdiensten als Rijkswaterstaat. De overheid werkt daarbij steeds meer samen met het bedrijfsleven. Een voorbeeld hiervan is de crisisorganisatie op regionale luchthavens. Die bestaat uit een groot aantal publieke, private, nationale en internationale partijen.

Ontwikkelingen in het toezichtgebied

De Inspectie ziet in het domein van nationale veiligheid een verbreding van het soort risico: van fysieke dreigingen naar ook digitale en sociale dreigingen. De

Inspectie richt haar toezicht op zowel de voorbereiding op fysieke dreigingen als op digitale en sociale dreigingen. De wijze waarop organisaties inspelen op risico's en maatschappelijke ontwikkelingen is daarbij een aandachtspunt. De Inspectie geeft het toezicht op Nationale veiligheid steeds meer gestructureerd vorm. Er wordt ingezet op het periodiek opstellen van beelden over de rampenbestrijding, brandweer en GHOR. De focus van het toezicht komt daarbij meer te liggen op het toetsen van de daadwerkelijke kwaliteit en kwaliteitsontwikkeling. Daarnaast voert de Inspectie in 2017 een verkenning uit naar cybersecurity.

Afbeelding 4. De Inspectie richt haar toezicht zowel op de voorbereiding op fysieke dreigingen als op digitale en sociale dreigingen. Foto: Wiebe Kiestra

Onderzoeksthema's

In 2017 richt de Inspectie zich op de volgende onderwerpen:

- Toezicht crisisbeheersing
- Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme
- Inrichting repressieve brandweezorg
- Inrichting en taakuitvoering meldkamers
- Kwetsbaarheden en mogelijkheden crisisorganisatie burgerluchtvaart
- Brandweerduiken

Toezicht crisisbeheersing

De Inspectie onderzocht voor de Staat van de rampenbestrijding 2016 hoe de veiligheidsregio's invulling geven aan hun taken op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De onderlinge samenwerking tussen de veiligheidsregio's en de landsgrensoverschrijdende samenwerking maakten hier onderdeel van uit. De aansluiting op de nationale crisisstructuur is in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

In 2017 onderzoekt de Inspectie hoe de aansluiting is tussen de veiligheidsregio's en de nationale crisisorganisatie bij zowel de voorbereiding op rampen en incidenten als bij de aanpak hiervan. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de aansluiting van de crisisorganisaties van de veiligheidsregio's op de Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGB) en de Nationale SGB van de nationale politie.

Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme

Niet alleen in Nederland maar ook elders in de wereld is er toenemende bezorgdheid over de bedreiging die het gewelddadig jihadisme vormt voor de veiligheid en de democratische rechtsstaat. In 2014 heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid samen met zijn ketenpartners het actieprogramma 'Integrale Aanpak Jihadisme' opgesteld. Het programma bevat verschillende maatregelen op het gebied van preventie en repressie. Bij de uitvoering van deze maatregelen zijn veel organisaties betrokken.

Eind 2016 is de Inspectie gestart met een evaluatie van de uitvoering van het actieprogramma in de praktijk. Daarbij onderzoekt de Inspectie in hoeverre maatregelen uit het actieprogramma zijn geïmplementeerd en worden toegepast. De Inspectie betreft daarbij good practices en leerpunten.

Afbeelding 5. De Inspectie onderzoekt in hoeverre maatregelen uit het actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme zijn geïmplementeerd en worden toegepast.

Inrichting repressieve brandweezorg

De afgelopen jaren is er veel gebeurd rond de inrichting van de repressieve brandweezorg. Diverse maatschappelijke organisaties hebben hun zorgen geuit. Onder meer de sluiting van kazernes, de variabele voertuigbezetting en de financiële taakstellingen bij de brandweer hebben regelmatig geleid tot de vraag of de brandweezorg nog voldoende is geborgd. Daarom is de Inspectie in 2016 gestart met een onderzoek naar de inrichting van de repressieve brandweezorg.

De Inspectie toetst met dit onderzoek in alle veiligheidsregio's in hoeverre de inrichting van de repressieve brandweezorg voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Daarbij kijkt de Inspectie onder andere naar de vastgestelde tijdnormen voor de opkomsttijd van de brandweer, de toepassing van variabele voertuigbezetting, de beschikbaarheid van personeel, de registratie en analyse van gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre het brandweerpersoneel veilig de repressieve taak kan uitoefenen.

Inrichting en taakuitvoering meldkamers

Meldkamers vervullen een belangrijke rol bij de inzet van hulpverleningsdiensten en het reageren op incidenten. De Inspectie concludeerde in 2015 dat de continuïteit van meldkamers een punt van zorg is. Uit de Staat van de rampenbestrijding 2016 blijkt dat de veiligheidsregio's zich zorgen maken over de ontwikkeling van de Landelijke Meldkamer Organisatie en de kwaliteit van de meldkamers. In 2017 wordt een aantal meldkamers samengevoegd.

Vanwege de cruciale rol die de meldkamers spelen in het hulpverleningsproces van met name de politie, de brandweer en de ambulancezorg onderzoekt de Inspectie wat met de aanbevelingen uit het inspectieonderzoek naar de meldkamers uit 2015 is gebeurd. En in hoeverre de eerder geconstateerde aandachtspunten in de nieuwe meldkamers zijn opgelost. Tevens biedt het de mogelijkheid om de good practices en aandachtspunten van de nieuwe meldkamers inzichtelijk te maken en deze mee te nemen in het vervolgtraject van het samenvoegen van alle meldkamers.

Afbeelding 6. De Inspectie concludeerde in 2015 dat de continuïteit van meldkamers een punt van zorg is. Foto: Directie Voorlichting, Ministerie van Veiligheid en Justitie

Kwetsbaarheden en mogelijkheden crisisorganisatie burgerluchtvaart

De Inspectie heeft in 2015 onderzoek gedaan naar de crisisorganisatie van de burgerluchtvaart. De crisisorganisatie op regionale luchthavens bestaat uit een groot aantal publieke, private, nationale en internationale partijen. Uit het onderzoek

bleek een gebrekkige kennis en/of erkenning van elkaars taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, belangen en mogelijkheden. Dit maakt de samenwerking tussen de verschillende partijen kwetsbaar. De Inspectie onderzoekt de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek 'Naar een bundeling van krachten in tijden van crisis'.

Brandweerdruken

De Inspectie constateerde in 2015 in het onderzoek 'Duikongeval Koedijk' dat de organisatorische invulling en werkwijze bij het brandweerdruken onvoldoende was. Het duikongeval in Koedijk was niet het eerste ongeval waarbij een brandweerdruker om het leven kwam. Eerder was dit het geval in Terneuzen (2008), Urk (2007) en Utrecht (2001). Uit het onderzoek bleek dat er naar aanleiding van de eerdere incidenten onvoldoende lessen waren getrokken. Inmiddels heeft Brandweer Nederland een zogenaamde 'zelfscan duiken' ontwikkeld. De Inspectie stelt op basis van de resultaten van de zelfscan en eerdere aanbevelingen een actueel beeld op over het brandweerdruken.

Politie

Afbeelding 7. Foto: Paul Tolenaar

De politie levert een belangrijke bijdrage aan het handhaven en vergroten van de veiligheid in Nederland. Onder gezag van de burgemeesters en het Openbaar Ministerie werkt zij hierbij samen met hen en met andere publieke en private organisaties binnen de vreemdelingen-, de veiligheids- en de strafrechtketen zoals de reclassering en de veiligheidsregio's.

Ontwikkelingen in het toezichtgebied

Op 1 januari 2013 zijn de 25 regionale korpsen en het Korps Landelijke Politiediensten opgegaan in de Nationale Politie. De reorganisatie die hiermee gepaard gaat, wordt eind 2017 formeel afgerond. Dat betekent niet dat de organisatieveranderingen op die datum stoppen of geheel zijn geïmplementeerd. De veranderingen die tijdens de reorganisatie zijn ingezet, werken ook daarna nog door in de verhouding tussen de politie en haar partners en de burger.

Begin 2017 treedt de wijziging van de Politiewet 2012 in werking waarmee de Politieacademie wordt ingebed in het nieuwe politiebestedel. Het doel hiervan is in eerste instantie om een betere aansluiting te krijgen tussen praktijk en opleiding. Daarnaast heeft de wijziging het borgen van de kwaliteit van het politieonderwijs en

de onderzoeks- en kennisfunctie in het nieuwe politiebestedel voor ogen, met behoud van de onafhankelijke positie van de Politieacademie. In het Politieonderwijsverslag 2016 schetste de Inspectie een aantal risico's voor de politieorganisatie. Bijvoorbeeld de gevolgen van de gewenste zij-instroom en de enorme vervanging die moet plaatsvinden vanwege vergrijzing en de daarmee samenhangende uitstroom van personeel. Verder is komende jaren een aanzienlijke kwaliteitsslag en inspanning nodig op het gebied van de opsporing.

Onderzoeksthema's

In 2017 richt de Inspectie zich op de volgende onderwerpen:

- Terug- en vooruitblik op de politie
- Politieonderwijs
- De externe beveiligingsplannen voor Nederlandse nucleaire inrichtingen
- Implementatie en borging verbeteringen naar aanleiding van aanbevelingen commissie Hoekstra
- Parate kennis politieambtenaren

Terug- en vooruitblik op de politie

Het afronden van de reorganisatie bij de politie is een natuurlijk moment om eind 2017 een afsluitend rapport over de vorming van de nationale politie te publiceren. Dit bouwt voort op de halfjaarrapportages van de Inspectie de afgelopen jaren over de voortgang van de reorganisatie van de politie. De Inspectie kijkt hoe het staat met de reorganisatie. In hoeverre heeft de politie de belangrijkste (herijkte) doelstellingen gerealiseerd? Het perspectief van bevoegd gezag, maatschappij en ketenpartners speelt daarbij een belangrijke rol. De Inspectie wil daarbij ook aangeven op welke aspecten de politie in de periode na 2017 nog de nodige inspanningen moet leveren.

Politieonderwijs

De Inspectie geeft een overstijgend beeld van zowel het onderwijs aan de Politieacademie zelf als van de mogelijke risico's die samenhangen met de omstandigheden die invloed hebben op het politieonderwijs. Het toezicht richt zich daarbij niet alleen op de kwaliteit van het onderwijs maar ook op de relatie met de praktijk: voldoet het onderwijs aan de vraag van de praktijk?

In 2016 heeft de Inspectie het Politieonderwijsverslag 2016 afgerond. In 2020 rapporteert de Inspectie opnieuw over het politieonderwijs. In dit kader richt de Inspectie zich in 2017 op de volgende onderdelen:

1. Onderzoek Dienst Speciale Interventies
2. Onderzoek Rijopleiding initieel
3. Scan Leergang wijkagent
4. Scan Kennisinstructeur Identiteitsvaststelling
5. Scan Medewerker Real Time Intelligence Center

Hiernaast monitort de Inspectie de opvolging van de aanbevelingen uit het Politieonderwijsverslag 2016. Zij bekijkt de voornemens, voortgang en ingezette maatregelen door de Politieacademie. Dit betreft niet alleen de opleidingen die in 2016 zijn onderzocht, maar ook de kwaliteit van het politieonderwijs in zijn geheel. De opleidingen 'Basis politiemedewerker', 'Rechercheren in een meer omvattende

zaak' en 'Hulpofficier van justitie – vreemdelingen' worden hierbij betrokken. De Inspectie rapporteert hierover aan de Politieacademie.

De externe beveiligingsplannen voor Nederlandse nucleaire inrichtingen

In een tijd van toenemende dreiging bieden toezichthouders inzicht of vitale onderdelen deze dreiging aan kunnen. Nederland kent zes nucleaire inrichtingen. Wanneer er iets gebeurt in een nucleaire inrichting kan dat ook grote gevolgen hebben voor de omgeving.

Een nucleaire inrichting is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van de inrichting. De overheid is verantwoordelijk voor de externe beveiliging. De politie moet voor elke inrichting een plan opstellen voor de externe beveiligingsorganisatie. Dit plan richt zich op mogelijke dreigingen die de productie van een nucleaire inrichting kunnen verstoren of die een gevaar kunnen vormen voor de samenleving. Het plan beschrijft de maatregelen die de politie in zulke situaties treft in het kader van de ordehandhaving, bewaking, beveiliging en responsmanagement waaronder (speciale) interventie. De Inspectie is in 2016 gestart met een onderzoek naar de externe beveiligingsorganisatieplannen.

Afbeelding 8. De politie moet voor elke nucleaire inrichting een plan opstellen voor de externe beveiligingsorganisatie. De Inspectie doet onderzoek naar de plannen. Foto: Hans Molenaar

Implementatie en borging verbeteringen naar aanleiding van aanbevelingen commissie Hoekstra

De onderzoekscommissie strafrechtelijke beslissingen Openbaar Ministerie (commissie Hoekstra) deed in 2015 onderzoek naar de zaak Bart van U. Dit onderzoek geeft het belang aan van goed werkende ketens. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het Openbaar Ministerie het 'Verbeterprogramma Maatschappelijke Veiligheid' opgesteld. Dit verbeterprogramma bevat maatregelen om de maatschappelijke veiligheid in relatie tot verwarde personen te waarborgen.

De Inspectie VenJ houdt met de procureur-generaal Hoge Raad en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, toezicht op het verbeterprogramma. De Inspectie heeft in 2016 onderzocht hoe de politie, het Openbaar Ministerie, het Centraal Justitieel Incassobureau en het Nederlands Forensisch Instituut een aantal maatregelen uit het verbeterprogramma uitvoeren en hoe de coördinatie en samenhang daarbij is. In 2017 ligt de focus in het tweede onderzoek op de mate waarin de maatregelen daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en geborgd. De Inspectie onderzoekt tevens uitgebreider de knelpunten die met dit eerste onderzoek zijn blootgelegd.

Parate kennis politieambtenaren

De Inspectie onderzocht in het najaar van 2014 de parate kennis van politieambtenaren in de basispolitiezorg. Uit dat onderzoek bleek dat er op het punt van basisbevoegdheden winst te behalen valt. De borging van die parate kennis in en door de organisatie ontbrak. Naar aanleiding van het onderzoek heeft de Inspectie aanbevolen te zorgen voor een adequaat (bij)scholingssysteem en om dat systeem te borgen. In het najaar 2017 start de Inspectie een vervolgonderzoek naar parate kennis.

Migratie

Afbeelding 9. Foto: Rob Acket

In Nederland zijn verschillende organisaties belast met het vormgeven en uitvoeren van vreemdelingenbeleid. Ze werken daarbij samen in ketens en netwerken die bestaan uit een groot aantal organisaties, waaronder de Immigratie- en Naturalisatiedienst, het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers, de Dienst Terugkeer en Vertrek, de politie, de Koninklijke Marechaussee en de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Ontwikkelingen in het toezichtgebied

De uitvoering van het vreemdelingenbeleid is de afgelopen periode sterk beïnvloed door grote schommelingen in de omvang en de samenstelling van de instroom van asielzoekers. Dit leidt tot voortdurende onzekerheid voor de keten en vraagt veel aanpassingsvermogen van de betrokken organisaties.

Het Nederlandse vreemdelingenbeleid wordt steeds meer bepaald door Europese afspraken. Daarnaast ontstaat bij de processen Toegang/grensbewaking en Terugkeer ook steeds meer Europese samenwerking in de uitvoering. Bij het proces Terugkeer leidt dat ook tot Europese samenwerking in het toezicht.

In toenemende mate maakt de Inspectie gebruik van kwaliteitssystemen van de betrokken organisaties. De informatie uit deze systemen geeft inzicht in de prestaties en wordt gebruikt voor de inrichting van het risicogerichte toezicht door de Inspectie op migratie. Volgend jaar start de Inspectie met een verkenning van de wijze waarop de kwaliteitssystemen van de IND kunnen bijdragen aan de risicobeoordeling.

Onderzoeksthema's

De Inspectie heeft bij de start van het toezicht op de vreemdelingenketen de opdracht gekregen om inzicht te kunnen geven over de stand van zaken en de eventuele risico's in de vreemdelingenketen. Het is dan niet alleen nodig om de actualiteiten te blijven volgen maar ook om een breed beeld van de vreemdelingenketen op te bouwen. In 2017 heeft de Inspectie daarom de volgende onderzoeksthema's voor ogen:

- Opvolging signalen uit de ID-straten
- Kwaliteit van toezicht op de erkend referent door de Immigratie- en Naturalisatiedienst
- Toezicht op begeleide gedwongen terugkeer van vreemdelingen
- Effectiviteit van het terugkeerproces
- Organisatie, proces en inzet van het Mobiel Toezicht Veiligheid
- De veiligheid van de asielopvang
- Opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Opvolging signalen uit de ID-straten

Voordat een asielaanvraag kan worden beoordeeld, is het van belang vast te stellen wie de vreemdeling is. Zowel met oog op een goed verloop van de asielprocedure als in het licht van het bestrijden van migratie-gerelateerde criminaliteit, terrorisme en jihadisme. De Inspectie heeft in 2016 onderzocht hoe de politie en de Koninklijke Marechaussee (KMar) asielzoekers die Nederland binnenkomen identificeren en registreren. Tijdens dat proces in zogeheten ID-straten kijken de politie en KMar ook naar eventuele signalen die kunnen duiden op migratie-gerelateerde criminaliteit, terrorisme en/of jihadisme.

In dit vervolgonderzoek bekijkt de Inspectie hoe de vaststelling van signalen binnen de ID-straten door de politie en KMar verloopt. Hoe is de opvolging van deze signalen binnen de politie, de KMar en de Immigratie- en Naturalisatiedienst georganiseerd en welke resultaten dit heeft opgeleverd? En draagt deze opvolging bij aan de bestrijding van migratie-gerelateerde criminaliteit, terrorisme en/of jihadisme?

Kwaliteit van toezicht op de erkend referent door de Immigratie- en Naturalisatiedienst

De Inspectie onderzoekt in 2017 hoe de zogeheten erkend referent-procedure bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) wordt vormgegeven. Een erkend referent is een organisatie die medewerkers of studenten naar Nederland kan laten overkomen met een versnelde procedure en minder bewijsstukken. De IND - de toelatingsorganisatie in de vreemdelingenketen - is zelf belast met het toezicht op de erkend referentprocedure. De Inspectie onderzoekt in 2017 op welke wijze de IND deze toezichtstaak invult en of dat toezicht het beoogde effect heeft.

Afbeelding 10. De Inspectie onderzoekt de kwaliteit van toezicht op de erkend referent-procedure bij de IND.

Toezicht op begeleide gedwongen terugkeer van vreemdelingen

Wanneer een vreemdeling Nederland moet verlaten maar dat niet doet, kan hij gedwongen worden uitgezet (al dan niet in Europees verband). De Inspectie houdt stelselmatig toezicht op de uitvoering van dit proces.

De afgelopen jaren bleek dat de slotfase van het terugkeerproces - het feitelijke vertrek vanuit Nederland naar het land van herkomst - doorgaans zonder grote problemen verloopt. De Inspectie heeft daarom in het afgelopen jaar bij het toezicht op terugkeer meer nadruk gelegd op de voorbereiding van de terugkeer. Overigens verliest de Inspectie daarbij het feitelijk vertrek niet uit het oog. Wel wordt – ook gegeven de geringe risico's – minder capaciteit ingezet op het meevliegen op uitzettingsvluchten.

De Inspectie zet die lijn in 2017 door. Daarbij onderzoekt de Inspectie ook de voorbereiding op vertrek bij enkele specifieke groepen ingesloten vreemdelingen. De Inspectie kan zo op termijn rapporteren over de uitvoering van het gehele terugkeerproces, van voorbereiding tot uitvoering.

Effectiviteit van het terugkeerproces

De Inspectie wordt bij het stelselmatige toezicht op terugkeer regelmatig geconfronteerd met annuleringen van geplande uitzettingsvluchten. Deze annuleringen brengen de geloofwaardigheid van het terugkeerproces én van het toelatingsbeleid in het geding. De Inspectie onderzoekt in 2017 de eventuele knelpunten in de terugkeerprocedure die leiden tot het annuleren van geplande uitzettingen of - al eerder in de procedure - tot het niet in gang zetten van terugkeerprocedures.

Organisatie, proces en inzet van het Mobiel Toezicht Veiligheid

De Koninklijke Marechaussee controleert de Nederlandse grenzen, onder andere door inzet van Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). Hierbij worden op informatiegestuurde wijze personen gecontroleerd die Nederland willen inreizen vanuit een ander Schengenland. Het MTV is een belangrijk instrument bij het tegengaan van illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit. Begin 2017 is de invoering van het informatiegestuurd optreden bij het MTV afgerond. De planning van de inzet van de Koninklijke Marechaussee op deze taken verloopt dan via een nieuw centraal gestuurd model. De Inspectie onderzoekt in 2017 of de nieuwe wijze van uitvoering van het MTV voldoet aan de gestelde opdracht.

De veiligheid van de asielopvang

De Nederlandse overheid is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van veilige en leefbare opvang voor asielzoekers tijdens de asielprocedure. Tegelijkertijd is, gezien de schommelingen in de asielstromen, gebleken dat het plannen en realiseren van opvangcapaciteit complex is. Situaties van opbouw en afbouw van opvangcapaciteit kunnen elkaar snel opvolgen; soms zijn noodvoorzieningen aan de orde. De Inspectie onderzoekt daarom in hoeverre het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) onder de geschetste omstandigheden in staat is een voor bewoners veilige opvang te realiseren. In het onderzoek is ook aandacht voor de veiligheid van medewerkers van het COA.

Afbeelding 11. Tijdelijke woonunits asielcomplex Ter Apel. Foto: Rob Acket

Opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

De Inspectie VenJ heeft, samen met de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg, speciale aandacht voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Er moet worden gewaarborgd dat deze kwetsbare groep niet in het gedrang komt. De inspecties onderzoeken daarom in 2017 de veiligheid en de kwaliteit van de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Sanctietoepassing

Afbeelding 12. Foto: Piet Gispen

Bij de uitvoering van straffen en maatregelen spelen verschillende organisaties een rol, zoals gevangenissen, forensisch psychiatrische centra en de reclassering. De Inspectie houdt toezicht de sanctietoepassing als onderdeel van de justitieketen. Hier vallen onder: inrichtingen van het gevangeniswezen, de instellingen voor forensische zorg, de reclasseringsorganisaties, de Regionale Instellingen voor Beschermd Wonen en de landelijke diensten van de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Ontwikkelingen in het toezichtgebied

De ontwikkeling in detentiecapaciteit heeft de afgelopen jaren veel invloed gehad op de uitvoering van straffen en maatregelen. De verminderde behoefte aan detentiecapaciteit en tbs-plaatsen leidde tot sluiting van justitiële inrichtingen en herschikking van personeel en gedetineerden. In de forensische zorg is eenzelfde ontwikkeling te zien die leidt tot de opname van andere doelgroepen.

De komende jaren staan de bij de sanctietoepassing betrokken organisaties voor een drieledige opgave: de uitdaging om de sanctiedoelstellingen te halen, schommelingen in de aard en omvang van justitiabelen opvangen en zorgen voor een optimale aansluiting van de sanctietoepassing op sociaal domein en lokaal

bestuur. Twee ontwikkelingen zijn hierbij in het licht van het toezicht door de Inspectie specifiek van belang:

- De gevolgen van het Wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen. Dit wetsvoorstel legt de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van straffen bij de minister van VenJ, en niet meer zoals nu bij het Openbaar Ministerie.
- De uitwerking van het programma Koersen en Kansen van het ministerie van VenJ. Dit programma gaat in op de relatie tussen maatschappelijke ontwikkelingen en hun invloed op de sanctietoepassing.

Afbeelding 13. De ontwikkeling in detentiecapaciteit heeft de afgelopen jaren veel invloed gehad op de uitvoering van straffen en maatregelen. Foto: Dienst Justitiële Inrichtingen

Onderzoeksthema's

De Inspectie is continu alert op het spanningsveld dat bestaat tussen beveiliging en het hanteren van interne vrijheden en verlof voor justitiabelen binnen een penitentiaire inrichting of forensisch psychiatrisch centrum. Bij het toekennen van deze vrijheden moet zowel rekening worden gehouden met een zorgvuldige toepassing van het strafbeginsel als met de noodzakelijke voorbereidingen op terugkeer in de samenleving. De spanning die hiermee gepaard gaat, ziet de Inspectie terug in mogelijke risico's ten aanzien van bijvoorbeeld de invoer van contrabande, integriteit en incidenten bij resocialisatie.

In 2017 wil de Inspectie de volgende thema's betrekken in haar toezicht:

- Capaciteitsreductie in het gevangeniswezen
- Maatregelen invoer contrabande in forensisch psychiatrische centra
- Forensisch Psychiatrische Kliniek De Woenselse Poort

- Voorbereiding op de wet Herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen
- Kwaliteit van reclasseringstoezicht
- Regime op terroristenafdelingen in het gevangeniswezen
- Arrestantenregime

Capaciteitsreductie in het gevangeniswezen

De afgelopen jaren heeft de Inspectie nagenoeg alle bij de sanctietoepassing betrokken organisaties doorgelicht. Hierdoor is een breed beeld ontstaan over de wijze waarop de sanctietoepassing vorm krijgt. De komende periode zet de Inspectie meer in op risicogericht toezicht. De Inspectie stelde de afgelopen jaren vast dat de aanhoudende trend van capaciteitsreductie bij het gevangeniswezen een aantal generieke risico's met zich meebrengt.

In 2017 bezoekt de VenJ minimaal zes inrichtingen waarbij zij de stand van zaken toetst op die risico's. De Inspectie onderzoekt dan onder andere de interne veiligheid. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld de inzetbaarheid en geoefendheid van het interne bijstandsteam en de bedrijfshulpverleningsorganisatie, de actualiteit van het brandveiligheidsbeleid en de mate waarin executieve medewerkers zijn voorbereid op het omgaan met agressie en geweld. Hiernaast gaat ook aandacht uit naar de screening van justitiabelen, re-integratie en de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbezetting.

Maatregelen invoer contrabande in forensisch psychiatrische centra

In 2015 heeft de Inspectie onderzocht welke risico's er zijn op de invoer van verboden goederen en wat de forensisch psychiatrisch centra doen om dit te voorkomen. De Inspectie start een vervolgonderzoek naar de genomen verbetermaatregelen.

Forensisch Psychiatrische Kliniek De Woenselse Poort

In 2016 deed de Inspectie een incidentonderzoek naar aanleiding van vermeende misstanden in de kliniek. Dit onderzoek leidde tot een plan van aanpak van de kliniek om de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren. In 2017 onderzoekt de Inspectie of de verbeteracties afdoende zijn geïmplementeerd.

Voorbereiding op de wet Herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen

Het Wetsvoorstel herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen bepaalt onder andere dat de verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van straffen overgaat van het Openbaar Ministerie naar de minister van VenJ. Dit betekent bijvoorbeeld dat het Centraal Justitieel Incassobureau dan (namens de minister) registreert wanneer een gedetineerde in vrijheid mag worden gesteld. Momenteel ligt dit wetsvoorstel voor in de Eerste Kamer; de inwerkingtreding is gepland op 1 januari 2018.

Organisaties als het Centraal Justitieel Incassobureau en de Dienst Justitiële Inrichtingen bereiden zich al geruime tijd voor op de inwerkingtreding van deze wet. De Inspectie toetst in 2017 of de kwaliteit van het huidige insluitingsproces nog voldoende is geborgd. Daarnaast kijkt zij naar de voorbereiding op de voorgenomen overdracht van taakuitvoering van DJI naar het Centraal Justitieel Incassobureau. Zij gaat onder meer na of er risico's zijn voor een zorgvuldig verloop van het insluitings- en ontslagproces in justitiële inrichtingen.

Afbeelding 14. De wet Herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen betekent onder meer dat het Centraal Justitieel Incassobureau (namens de minister) registreert wanneer een gedetineerde in vrijheid mag worden gesteld. Foto: Dienst Justitiële Inrichtingen

Kwaliteit van reclasseringstoezicht

De Inspectie is eind 2016 een onderzoek naar de kwaliteit van reclasseringstoezicht gestart dat doorloopt naar 2017. Rechters en het Openbaar Ministerie kunnen bijzondere voorwaarden opleggen aan verdachten of veroordeelden. Deze voorwaarden zijn gericht op gedragsverandering van betrokkene en op bescherming van de maatschappij en van het slachtoffer in het bijzonder. De reclassering controleert of de verdachten en veroordeelden zich aan de voorwaarden houden en begeleidt hen hierbij.

Het inspectieonderzoek richt zich op de kwaliteit van het reclasseringstoezicht en de ketensamenwerking die hierbij nodig is. Daarbij kijkt de Inspectie onder andere naar het toe leiden naar zorg en de informatie-uitwisseling tussen reclassering en zorginstellingen.

Regime op terroristenafdelingen in het gevangeniswezen

De penitentiaire inrichtingen Vught en De Schie hebben speciale afdelingen om gedetineerden of verdachten van terroristische misdrijven te plaatsen. Om een mogelijke radicaliserende uitwerking op andere gedetineerden te voorkomen, zijn separate afdelingen aangewezen. De afgelopen jaren hebben verschillende partijen kanttekeningen geplaatst bij het regime binnen de terroristenafdelingen. De staatssecretaris van VenJ heeft verschillende maatregelen toegezegd om onder andere te zorgen voor meer maatwerk in het regime. Eind 2017 onderzoekt de Inspectie de huidige gang van zaken binnen de terroristenafdelingen en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de maatregelen.

Arrestantenregime

In 2014 heeft het gevangeniswezen een sober arrestantenregime ingevoerd voor gedetineerden die zijn veroordeeld tot een celstraf van maximaal acht weken. Dit betekent dat een gedetineerde dan een beperkt dagprogramma heeft van 28 uur per week. De overige uren zit hij op cel. Arbeid wordt in deze periode niet aangeboden. De Dienst Justitiële Inrichtingen voert dit regime uit geconcentreerd in een beperkt aantal inrichtingen. De Inspectie onderzoekt in 2017 onder andere of het arrestantenregime in penitentiaire inrichtingen voldoet aan de geldende normen.

Afbeelding 15. Foto: Dienst Justitiële Inrichtingen

Jeugd

Afbeelding 16. Foto: Hans Molenaar

Het jeugddomein omvat de jeugdhulp, de jeugdbescherming en de jeugdreclassering. Het werkterrein van de Inspectie VenJ omvat de justitiële jeugdinrichtingen, de Raad voor de Kinderbescherming, Halt en de gecertificeerde instellingen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarnaast spelen ook de politie en de reclassering vaak een rol in het jeugddomein. Zo is de politie bijvoorbeeld de organisatie die de meeste zorgmeldingen doet bij Veilig Thuis bij mogelijk huiselijk geweld en kindermishandeling.

Ontwikkelingen in het toezichtgebied

Gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de hulp, ondersteuning en bescherming van jeugdigen en gezinnen. Met de stelselwijziging is een grote dynamiek ontstaan in het gehele jeugddomein. De partijen in dit domein moeten elkaar opnieuw vinden. De instellingen waarmee jeugdigen via het strafrecht in aanraking komen, hebben hier allemaal op hun eigen manier mee te maken. De Inspectie richt zich in haar onderzoeken vaak op ketens en netwerken waarin afzonderlijke organisaties opereren.

Afbeelding 17. De Inspectie richt zich op ketens en netwerken waarin afzonderlijke organisaties opereren. Foto: Hans Molenaar

Onderzoeksthema's

Het toezicht op het jeugddomein vindt zoveel mogelijk integraal plaats. Er is daarom intensieve samenwerking met andere toezichthouders zoals de Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie Gezondheidszorg. Zo worden de verplichte meldingen van calamiteiten en geweld gezamenlijk beoordeeld.

De thema's die hieronder staan genoemd, zijn ook opgenomen in het Jaarwerkprogramma Jeugd 2017 van de gezamenlijke inspecties:

- Kwaliteit van jeugdreclasseringstoezicht
- Kwaliteit van samenwerking Halt
- Toetsende taak Raad voor de Kinderbescherming op uitvoering jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen
- Verzwaarde problematiek justitiële jeugdinrichtingen en jeugdreclassering
- Opvang slachtoffers loverboys

Kwaliteit van jeugdreclasseringstoezicht

De Inspectie is eind 2016 een onderzoek gestart naar de jeugdreclassering, dat doorloopt in 2017. Sinds de invoering van de Jeugdwet worden medewerkers breder

ingezet dan voorheen. Zij worden ingezet voor zowel jeugdbescherming als jeugdreclassering. Er zijn signalen dat deze generalisatie van de taakuitvoering ertoe kan leiden dat er onvoldoende aandacht is voor het strafrechtelijk kader van de jeugdreclassering. Zoals het melden bij het Openbaar Ministerie als een jongere de opgelegde bijzondere voorwaarden overtreedt. De inspectie richt zich daarom specifiek op de vraag of er voldoende aandacht is voor het strafrechtelijk kader.

Kwaliteit van samenwerking Halt

Als vervolg op de doorlichting van Halt in de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland zijn de inspecties Veiligheid en Justitie en Jeugdzorg in 2016 een thematisch onderzoek gestart naar de wijze waarop Halt samenwerkt met ketenpartners, dat doorloopt naar 2017. Uit de doorlichting bleek dat de afdoening door Halt zelf in grote lijnen goed wordt uitgevoerd, maar dat de wijze waarop de Halt-zaken door de politie, het Openbaar Ministerie en/of de leerplichtambtenaren worden aangeleverd en de samenwerking met jeugdhulpaanbieders naar aanleiding van de Halt-afdoening aandachtspunten zijn.

Afbeelding 18. *De Inspecties zijn een onderzoek gestart naar de wijze waarop Halt samenwerkt met de ketenpartners. Foto: Hans Molenaar*

Toetsende taak Raad voor de Kinderbescherming op uitvoering jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) heeft een toetsende taak op de jeugdbescherming en jeugdreclassering. De aanbieders van jeugdbescherming en jeugdreclassering voeren de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen

uit. Zij moeten de RvdK hierover informeren door het aanleveren van rapportages. De RvdK toetst deze rapportages en houdt zicht op de uitvoering van de maatregelen. In 2017 onderzoekt de Inspectie de kwaliteit van de wijze waarop de RvdK deze toetsende taak uitvoert. Hierbij is ook de Inspectie Jeugdzorg betrokken.

Verzwaarde problematiek justitiële jeugdinrichtingen en jeugdreclassering

De gemiddelde leeftijd van gedetineerde jongeren stijgt. Een mogelijke verklaring hiervoor is de invoering van het adolescentenstrafrecht waardoor het mogelijk is jongvolwassenen tot 23 jaar te berechten in het jeugdstrafrecht. De problematiek die deze oudere jongeren met zich meedragen is veelal zwaarder dan van jongere gedetineerden. De vraag is in hoeverre de justitiële jeugdinrichtingen ook bij deze zwaardere problematiek een veilig en pedagogisch leefklimaat kunnen garanderen. Er zijn signalen dat er sprake is van meer agressie en geweld binnen de justitiële jeugdinrichtingen, zowel van jongeren naar personeel als tussen de jongeren onderling.

De Inspectie Veiligheid en Justitie onderzoekt, samen met de Inspectie Jeugdzorg, of deze problematiek ook speelt bij de jeugdreclassering. Als dit het geval is, dan verbreden zij het onderzoek naar de jeugdreclassering.

Opvang slachtoffers loverboys

In het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg naar het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag (2015) lag de focus onder meer op het handelen met betrekking tot loverboyproblematiek. Hieruit bleek dat de meeste aanbieders wel eens te maken hebben gehad met een jongere die (mogelijk) slachtoffer van een loverboy was of dreigde te worden. Het is van belang dat aanbieders alert zijn op (signalen van) loverboyproblematiek. De Inspectie VenJ voert in samenwerking met de Inspectie Jeugdzorg een onderzoek uit bij een aantal jeugdhulpaanbieders, dat gespecialiseerde opvang en hulp biedt aan slachtoffers van loverboys.

Caribisch Nederland

Afbeelding 19.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De Inspectie VenJ is op grond van de Veiligheidswet BES belast met het toezicht op de brandweer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en St. Eustatius). Zij ziet toe op de taakuitvoering door de verantwoordelijke bestuursorganen en de hulpverleningsdiensten. Zij werkt hierbij samen met de Rijksvertegenwoordiger. Deze is belast met de plantoetsing en beschikt over een aanwijzingsbevoegdheid richting bestuursorganen indien deze tekortschieten in de taakuitvoering. Ook werkt de Inspectie samen met andere inspecties door het bundelen van kennis, afstemmen van onderzoek en een gezamenlijke jaarrapportage.

Afbeelding 20.

Eenmaal per jaar brengt de Inspectie een bezoek aan de eilanden waarbij één of enkele onderdelen van de taakuitvoering worden onderzocht. In 2017 onderzoekt zij de kwaliteit van de brandweezorg op de BES-eilanden. Het zwaartepunt van dit onderzoek ligt bij de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie bekijkt de actuele stand van zaken.

Toezicht gevangeniswezen Aruba

De minister van justitie van Aruba heeft de Inspectie gevraagd om Aruba te ondersteunen bij de monitoring van de verbeteringen in het gevangeniswezen. Dit is medio 2015 besloten in het justitieel vierpartijenoverleg tussen de ministers van justitie van Nederland, Curaçao, St. Maarten en Aruba. Aanleiding is onder andere een kritisch rapport over het gevangeniswezen in Caribisch Nederland van het Europees Comité voor de Preventie van Foltering en Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing (CPT).

In het voorjaar van 2016 heeft de Inspectie een verkenning uitgevoerd en zich laten informeren over de voorgenomen plannen. Begin 2017 voert de Inspectie een nulmeting uit om de daadwerkelijke doorvoering van verbeteringen te toetsen.

Toezicht op de rechtshandhaving

Conform de Rijkswet Raad voor de Rechtshandhaving wordt de inzet en expertise van de Inspectie VenJ ingezet voor de toezichttaken van de Raad in Caribisch Nederland. De Raad voor de Rechtshandhaving voert op Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland toezicht uit op de rechtshandhaving. In 2017 verricht de Raad de volgende onderzoeken in Caribisch Nederland:

- Staat van de rechtshandhaving
- Uitvoering van detentie
- Samenwerking parketten in eerste aanleg
- Functioneren van de meldkamer
- Nulmeting nieuwbouw Justitiële Inrichting Caribisch Nederland
- Buitengewone agenten van politie

Deze onderzoeken worden nader toegelicht in het Jaarplan 2017 van de Raad voor de Rechtshandhaving.

3

Interne organisatie

Afbeelding 21.

Werkwijze

De Inspectie VenJ heeft haar werkwijze vastgelegd in een Protocol voor de werkwijze en uitgebreid beschreven op haar website.

De Inspectie handelt vanuit haar vier kernwaarden:

- Vakmanschap
- Inspectiescherpte
- in verbinding
- transparantie

Vakmanschap

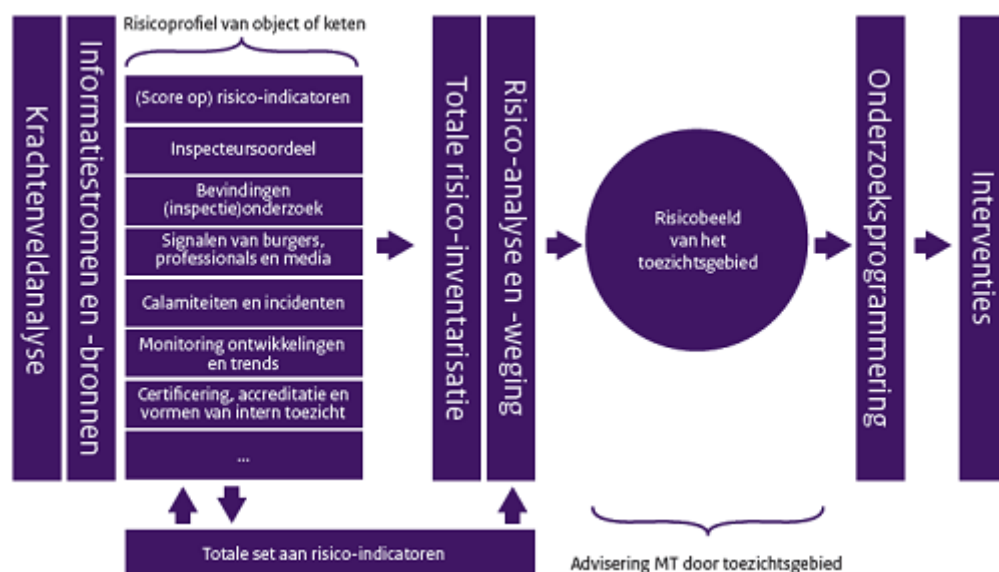
De medewerkers van de Inspectie moeten zijn toegerust om in denken en doen toezichttaken deskundig, integer en resultaatgericht vorm te geven. De Inspectie investeert daarom in de vakbekwaamheid. Onder andere door verplichte trainingen als interviewtechnieken en schrijfvaardigheid en het aanbieden van Rijksinspectiebrede opleidingen als de opleiding voor startende inspecteurs.

Inspectiescherpte

De Inspectie signaleert en agendeert tijdig relevante ontwikkelingen en risico's en relateert deze aan maatschappelijke en/of (politiek)bestuurlijke belangen. Inspectiemedewerkers zijn daarom aanhoudend alert op ontwikkelingen binnen hun toezichtgebied. De Inspectie hanteert daarbij een model van risicogestuurd toezicht.

De Inspectie VenJ zet haar capaciteit ook selectief en gericht in om maximaal effect te bereiken met haar toezicht. Ook hanteert de Inspectie verschillende interventiemethoden, variërend van een bestuurlijk gesprek tot handhavende maatregelen.

Afbeelding 22.

In verbinding

Om effectief toezicht te kunnen houden, bouwt en onderhoudt de Inspectie actief een relatie met de (keten van) organisaties waarop zij toezicht houdt en met de beleidsverantwoordelijken, met respect voor ieders rol. Belangrijk is elkaar vroegtijdig te informeren en te betrekken bij bijvoorbeeld beleidsprocessen, wetgevingstrajecten en politieke ontwikkelingen.

De Inspectie VenJ werkt ook zo veel mogelijk samen met andere toezichthouders. Bijvoorbeeld andere rijksinspecties (Inspectieraad en het Toezicht Sociaal Domein/Samenwerkend Toezicht Jeugd), maar ook toezichthouders op internationaal niveau (vanuit haar taak als nationaal preventiemechanisme en bijdragen aan een in te richten EU-pool van toezichthouders op terugkeer).

Transparantie

De Inspectie VenJ is open over wat zij doet en hoe zij dat doet. Zij informeert haar omgeving actief en transparant over haar werkwijze, plannen en de resultaten van haar toezicht. Op de website van de Inspectie is veel informatie te vinden. Zoals rapporten en plannen van aanpak van nieuw onderzoek maar ook de manier waarop de Inspectie is omgegaan met wederhoorreacties op rapporten.

Formatie

Met een totale bezetting van ongeveer 90 fte voert de Inspectie VenJ haar huidige taken uit. Het grootste deel van de formatie bestaat uit inspecteurs, ondersteund door een kleine staf en door het Kennis- en kwaliteitscentrum. Deze medewerkers worden indien nodig ook ingezet voor onderzoeken.

De Inspectie heeft een vaste formatie van ongeveer 70 fte en een flexibele schil van 7-10 fte. Deze flexibele schil is bedoeld om kennis binnen de Inspectie actueel te houden of specifieke expertise te benutten. In verband met de toename van het takenpakket zijn daarnaast voor circa 10 fte tijdelijke middelen beschikbaar gesteld (vooral nog tot en met 2017). De medewerkers zijn aangesteld op het niveau van de Inspectie. Daardoor kan de Inspectie haar personeel flexibel inzetten op de verschillende toezichtgebieden, afhankelijk van de prioriteiten.

De Inspectie bepaalt momenteel haar koers voor de komende vier jaar. In 2017 vertaalt zij de gevolgen hiervan door naar de organisatie.

De Inspectie heeft in een strategisch personeelsplan vastgelegd welke maatregelen zij neemt om te zorgen dat de Inspectie en haar medewerkers ook in de toekomst zijn voorbereid op hun taak. Speerpunten zijn blijvende, duurzame inzetbaarheid, ontwikkeling en opleiding gericht op het scherp en fit houden van de medewerkers, het stimuleren van mobiliteit en het beter benutten van de flexibele schil.

De Inspectie evalueert in 2017 in hoeverre de doelstellingen uit het strategisch personeelsplan zijn gerealiseerd en of deze doelen nog (voldoende) actueel zijn.

Budget

Het budget van de Inspectie VenJ bedraagt in 2017 ruim 8 miljoen euro. Dit is inclusief ca. 1 miljoen tijdelijke middelen. De Inspectie besteedt haar budget grotendeels aan personeelskosten. Overige kosten zijn voor externe inhuur, ICT en overig materieel.

Vanaf 2018 is zonder additionele financiering structureel circa 7,5 miljoen euro beschikbaar. De komende jaren ontwikkelen de uitgaven zich als volgt:

Tabel a. Begroting Inspectie VenJ (x1000 euro)

2017	2018	2019	2020	2021
8.480	7.561	7.562	7.562	7.566

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van veiligheid en justitie om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
communicatie@inspectievenj.nl | www.inspectievenj.nl

December 2016

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*